

EESSÕNA EESTI ARHEOLOOGIA AJAKIRJA ESIMESELE NUMBRILE

Käesolevaga jõuab lugeja ette *Eesti Arheoloogia Ajakirja* esimene number. Vajadus taolise üllitise järele tekkis siis, kui 1996. aastal lõpetas ilmumise ajakiri *Eesti Teaduste Akadeemia Toimetised. Humanitaar- ja sotsiaalteadused*, mille veergudel avaldati tihti ka arheoloogiaalaseid teadusartikleid. Kuigi eesti arheoloogidel on uue iseseisvuse aastatel kujunenud mitu publikatsioonide sarja, kus oma töid avaldada, tundub ometi, et on olemas vajadus veel sellisegei väljaande jaoks. Arheoloogilised sariväljaanded on Eestis praegu järgmised.

Sari *Muinasaja teadus*, mis ilmub Tallinnas alates 1991. aastast, on seni oma sisult olnud küllaltki ebahühtlane. Selle 1. ja 3. number sisaldavad lühemaid ja pikemaid artikleid väga erinevatel teemadel, n.-ö. seinast seinale, samas kui 2. number kujutab endast ühele kindlale teemale pühendatud kogumikku ja 4. number monograafilist uurimust. Sarja tulevik ongi suunatud nii eelretsenseeritavate temaatiliste artiklikogumike kui ka monograafiate avaldamisele.

Tartu Ülikooli Arheoloogia Kabineti Toimetised jätkab Tartus juba enne sõda ilmunud sarja. Uusi artiklikogumikke (nr. 8 ja 9) iseloomustab eeskätt Tartukeskus, seda nii autorite kui ka teemade valiku mõttes. Nii nagu *Muinasaja teadus*, ilmub ka kõnealune sari ebaregulaarselt, vastavalt artiklite laekumisele ja finantsprobleemide lahendamisele.

Ajakiri *Stilus* on Eesti Arheoloogiaseltsi ebaregulaarselt ilmuv väljaanne, mille numbrid 1–6 sisaldasid nii teadusartikleid, populaarses stiilis käsitlusi, arheoloogiaalaste väljaannete retsensioone/tutvustusi kui ka ülevaateid seltsi enda tegemistest. *Stiluse* 7. number on täielikult pühendatud 1996. aasta arheoloogiliste välitööde ülevaadetele, sest ajakirja *Eesti Teaduste Akadeemia Toimetised. Humanitaar- ja sotsiaalteadused* likvideerimisega kadus võimalus ka nende avaldamiseks. Tulevikus peaks *Stilus* jääma edasi arheoloogiaseltsi häälekanadjaks ning avaldama rohkem ka ühenduse mitteprofessionaalidest liikmete kaastöid.

Ajakiri *Austrvegr/Idatee*, mis rööbiti ilmub nii eesti kui ka vene keeles, on mõeldud muinasaja populariseerimiseks. Seni on seda ilmunud kolm numbrit, edaspidi kavatakse välja anda kaks numbrit aastas.

Ja nüüd siis *Eesti Arheoloogia Ajakiri* (EAA) – milline saab olema selle koht Eesti arheoloogiakirjanduse maastikul? Kõige olulisem parameeter on see, et EAA on perioodiliselt ja regulaarselt (üks kord aastas) ilmuv eelretsenseeritav teadusajakiri ning sellisena on ta esimene ja ainus Eestis. Ajakiri on avatud kõigile autoreile nii kodu- kui välismaalt, kelle artiklid vastavad teadusartiklitele esitatud nõuetele. Eelistatud on Eesti või selle naaberlade arheoloogilist materjali käsitlevad uurimused. Artiklid võivad olla kirjutatud kas eesti, inglise saksa või vene keeles, eestikeelsetel artiklidel peab olema võõrkeelne ning võõrkeelsetel eestikeelne resüme. Oma kindel koht igas numbris saab olema arvustustel, diskussioonidel ning ülevaadetel. Ajakirjal on rahvusvaheline toimetuskolleegium ning selle väljaandmist finantseerivad Ajaloo Instituut ja Eesti Teaduste Akadeemia.

Tundub, et *Eesti Arheoloogia Ajakirja* ilmumisega ongi hõivatud viimane vaba nišš meie arheoloogiliste sariväljaannete hulgas. Edaspidiseks ülesandeks jääb kõik need sarjad ka sisukate kirjatöödega täita.

Valter Lang
peatoimetaja

FOREWORD TO THE FIRST ISSUE OF THE *JOURNAL OF ESTONIAN ARCHAEOLOGY*

Dear reader, you are holding the first issue of *Journal of Estonian Archaeology* (JEA) in your hands. A need for such a journal arose when the publishing of another journal, *Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Humanities and Social Sciences*, which often also included articles on archaeology, ceased from 1997. Although there are several series of archaeological publications in Estonia nowadays, it still seems possible to find a niche for one more journal, such as the JEA. Presently the following series of archaeological publications appear in Estonia.

The series *Muinasaja teadus* (Research into Ancient Times) is published in Tallinn since 1991. Its contents have been rather unequal: the 1st and 3rd issues contained papers on very different topics, while the articles in the 2nd issue were dedicated to one problem, and the 4th issue was a monograph. In the future, this series is going to include only monographs and thematic collections of articles.

Tartu Ülikooli Arheoloogia Kabineti Toimetised (Proceedings of the Chair of Archaeology of University of Tartu) continues the series of publications which was already established in Tartu prior to World War II. The latest issues of this series (nos. 8 and 9) mostly centre on Tartu with authors being from Tartu as well. *Tartu Ülikooli Arheoloogia Kabineti Toimetised*, as well as *Muinasaja teadus* have been published irregularly, according to the presentation of papers and obtaining of financial support.

The journal *Stilus* has been irregularly published by the Estonian Archaeological Society. Issues nos. 1–6 include papers written both in scientific and popular style, and there also were overviews of literature and undertakings of the society. *Stilus* no. 7 presented only results of archaeological field work in Estonia in 1996.

The journal *Austrvegr/Eastern Way* is published both in Estonian and in Russian, and its role is to popularise archaeology. Three issues of this journal have been published up to now.

And finally, the *Journal of Estonian Archaeology* – what place will it acquire in the landscape of archaeological literature in Estonia? The most important features of the new journal are as follows: the JEA is a pre-reviewed scientific

journal of archaeology published annually by the Institute of History and the Estonian Academy of Sciences. The journal is open to authors from Estonia and from abroad provided the contributions meet the requirements of scientific papers. Still, articles dealing with archaeological materials of Estonia or neighbouring areas are preferred. Contributions should be written either in Estonian, English German or Russian and they must have a summary in one of the other languages. Each issue of the JEA will also contain reviews or discussions on archaeological literature. The *Journal of Estonian Archaeology* has an international editorial board.

It seems that the *Journal of Estonian Archaeology* has occupied the last vacant niche for series of archaeological publications in Estonia. Our task will be to fill the series with worthy contributions.

Valter Lang,
Editor-in-Chief